

lavere Klasser i de lærde Skoler faar saadanne nye Skoler, tvivler jeg meget paa; men jeg føter mig og jeg høier mig her, forsaavidt man kan faa saadanne. I Hovedstaden ville de opstaa, og i de andre større Byer ville og kunne de ogsaa opstaa, men de ere ikke tilstede og de ville ikke let, ialfald ikke strax, komme tilstede i de mindre Provindsbyer, og derfor tror jeg, at det ikke er rigtigt og ikke befindigt strax at fastslaa som en almindelig Regel, at de hidtilværende nederste Klasser skulle nedlægges i Løbet af de to angivne Skoleaar. Jeg tror derfor, at der maa være en Bemyndigelse for Ministeren til at komme til Hjælp der, hvor Hjælp behøves, uden at gaa denne kunstige Omvej at opheve Klasserne, og saa maasse give Bidrag til Oprettelsen af Forberedelseskoler. Det første af de Underendringsforslag jeg har stillet, gaar ud paa at give denne Bemyndigelse.

Det andet Endringsforslag, som jeg har stillet til § 4, gaar ud paa at begrænse den optagne Fordring om, at Oldnordisk indtil en vis Grad skal medtages under Undervisningen i Modersmaalet, for at der ikke her skal opstaa ligesom et nyt Examensfag. Jeg bemærker, at det allerede er Noget, som de fleste ville finde besynderligt og lidet stemmende med det sædvanlige, naar der i det nu foreliggende Forslag staar: „derunder indbefattet Oldnordisk“, og der saa dertil i Parenthes er føiet „og Svensk“. Denne Parenthesbetegnelse af Noget, der optages og stilles ved Siden af det Andet, er dog noget aldeles usædvanligt. Er det Meningen, at det skal være „Oldnordisk og Svensk“, hvorfor saa sætte „og Svensk“ i Parenthes? Forklaringen heraf ligger deri, at vi her aabenbart have at gøre med et Forslag, der egentlig er et første Forslag, hvorom der skulde forhandles nærmere, navnlig om, hvorvidt disse Ord „og Svensk“ skulde staa i Lovens Text uden nogen Parenthes, eller de skulde gaa ud. Det er dette Spørgsmaal, som er betegnet ved Parenthesen, hvorimod en saadan Parenthes i den endelige Lovtext jo dog vilde være aldeles usædvanlig og aldeles uforstaalig; thi hvad er Meningen med, at „og Svensk“ staar i Parenthes? Er det Meningen, at Svensk skal tages med

„saavidt muligt“ paa de Steder, hvor det kan ske, saa maatte dette udtryffeligt siges og ikke betegnes ved en Parenthes. Jeg har derfor foreslaet at udelade, hvad der her staar i Parenthes, idet jeg har troet, at Alt hvad der kan og skal gøres i denne Retning, kan og skal gøres uden udtryffeligt Lovforskrift, og derhos har jeg givet de med Hensyn til Oldnordisk brugte Udtryk en noget anden Form, fordi jeg vil undgaa, at Oldnordisk skal træde istedetfor Modersmaalet, og forhindre, at det kommer dertil, at man faar Examen i Oldnordisk ligesom i Fransk og Tydsk, altsaa at Oldnordisk opstilles som et Sprog, hvori der skal examineres dels i Overfættelse og dels i Grammatik o. s. v., hvorved man vilde komme ind paa en Prøveform, som ikke finder Sted ved selve Modersmaalet. Modersmaalet er jo i vore Skoler ikke Gjenstand for en mundtlig Prøve, idet Modersmaalet kommer til sin Ret ved Examen derigjennem, at der skrives en Udarbejdelse deri, og det vilde dog være meget anomalt, om vi under Modersmaalet fik en mundtlig Prøve ikke i vort virkelige nuværende Modersmaal, men i Oldnordisk. Derfor har jeg, saa godt jeg har kunnet, stillet mit Forslag saaledes, at det blev betegnet, at Oldnordisk er et Tillæg og en Støtte for den omhyggelige Undervisning i Modersmaalet, men at det ikke er et selvstændigt Fag.

Jeg skal altsaa anbefale disse Forslag til Thingets Bevillie; men med langt større Styrke anbefaler jeg Forslaget under Nr. 4 til § 5, der indbefatter to Ting. I det Mindretalsforslag, som den høitberede Minister har optaget, staar der i § 5: „Undervisningen i Naturhistorie for den sproglig-historiske Retning, og i Latin for den mathematisk-naturvidenskabelige Retning kan efter Bestemmelse af Undervisningsministeren afsluttes paa et tidligere Trin. Ligeledes kan efter Undervisningsministerens Bestemmelse et af de levende Sprog gøres til et valgfrit Fag.“ Jeg skal omtale disse 2 Punktumer hver for sig. Det første Punktum undergraver efter min Overbevisning al Fasthed i Lovforslagets Bestemmelser, gjør det hele Grundlag for den Ubedeling, hvorpaa Lovforslaget gaar ud, usikkert